

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/6/2017
Identifikačné číslo spisu:	1714010535
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1714010535.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného F. A., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 2 písm. d) Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 38T/65/2014, na neverejnom zasadnutí dňa 27. februára 2017 v Bratislave, o dovolaní obvineného F. A. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. júla 2015, sp. zn. 4To/66/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného F. A. sa odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Pezinok rozhodol rozsudkom z 10. februára 2015, č. k. 38T/65/2014-282, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného F. A., tak, že uznal obvineného vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 2 písm. d) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času roku 2010 do júla 2013 v rodinnom dome v V. na ulici J. XX, spôsobil fyzické a najmä psychické utrpenie svojim deťom F. A., nar. XX. H. XXXX, V. A., nar. X. P. XXXX, Q. A., nar. X. F. XXXX a svojej manželke I. A., nar. XX. F. XXXX tým spôsobom, že - dcére F. sústavne nadával, nazývajúc ju fena, lačná suka alebo inými podobnými vulgarizmami, dával jej facky, v noci ju budil zo spánku, vyhrážal sa jej, že ju vyhodí z domu alebo ju zabije, odmietal jej dávať financie, bezdôvodne hádzal jedlo o zem a kričal, aby ho upratala, čím u nej spôsobil žalúdočné problémy, kolapsové stavy a bolesti hlavy a pre ktoré jej boli lekárom predpísané lieky na spanie a ľahké antidepresíva, sociálna kurátorka jej prikázala bývať na inej adrese a predbežným opatrením bola zverená do opateru matke, na jeseň roku 2010 ju obvinený napadol, sotil ju na zem a opakujúc ju udieral päťami do tváre, a spôsobil jej opuch tváre a hematómy po celej tvári, dňa 29. júla 2013 ju napadol tak, že jej dal facku v dôsledku čoho spadla na zem, kde ju opakovane udieral päťami do tváre, škrtil a kopal, čím jej spôsobil otras mozgu, hematóm horného viečka, hematóm na krku a tieto zranenia si vyžiadali hospitalizáciu v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Bratislave od 29. júla do 2. augusta 2013,

kedy bola prepustená do domáceho ošetrovania,

- na manželku I. sústavne verbálne útočil používajúc hrubé vulgárne nadávky, obmedzoval jej prístup k jej peniazom, vyvolával hádky, ktorých svedkami boli maloleté deti, kričal po nej, aby ho obslúžila, zaháňal sa po nej a držal ju pod krkom, dokiaľ sa mu nevyšmykla, chodil za ňou ma toaletu pri vykonávaní potreby a nechcel odísť, zakazoval jej chodiť do kostola, prijímať návštevy, z čoho začala mať žalúdočné problémy, trpela nechutenstvom, nespavosťou, na čo jej lekár predpísal lieky na spanie a antidepresíva,

- synom V. a Q. počas celého uvedeného obdobia pálił hračky, kričal na nich, že ich zderie ako psov, že majú držať papuľu, hovoril pred nimi, že ich psovi odreže hlavu, vulgárne sa pred nimi vyjadroval, vyhrážal sa im, že dostanú bitku, a bil pred nimi ich sestru, z čoho majú psychické problémy a extrémne výkyvy správania,

v dôsledku čoho musela I. A. v auguste 2013 opustiť spoločnú domácnosť aj so svojimi deťmi.

Za to obvinenému uložil podľa § 208 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. n), § 39 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 4 Tr. zák. uložil obvinenému povinnosť spočívajúcu v príkaze jedenkrát za 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia dostaviť sa na Okresný súd Pezinok pred probačného a mediačného úradníka a oboznamovať ho so spôsobom vedenia života a rešpektovať všetky príkazy a povinnosti, ktoré mu súd uložil.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. uložil obvinenému povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej I. A. na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov a zdržať sa akéhokoľvek agresívneho správania vo vzťahu k svojim rodinným príslušníkom.

Na podklade odvolania prokurátora podaného v neprospech obvineného a smerujúceho iba proti výroku o treste, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. júla 2015, sp. zn. 4To/66/2015 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému podľa § 208 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j) písm. l) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon s minimálnym stupňom strázenia.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorý bol obvinenému F. A. a jeho obhajcovi doručený 29. októbra 2015, podal obvinený F. A. prostredníctvom zvoleného obhajcu dňa 28. novembra 2016 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. i) a písm. k) Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. odôvodnil tým, že skutkový stav bol súdom prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania ustálený tak, že existovali také okolnosti prípadu a pomery páchatel'a, pre ktoré bol dôvod na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.. Odvolací súd nevykonával pred vyhlásením rozsudku, resp. v odvolacom konaní dokazovanie a teda žiadnym spôsobom nebolo možné zmeniť ani skutkové závery súdu prvého stupňa - existenciu okolností prípadu a pomery páchatel'a, pre ktoré súd prvého stupňa mimoriadne znížil trest obžalovanému. Ak odvolací súd za situácie, že zrušil napadnutý rozsudok, respektíve jeho časť, vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa, zmenil skutkový stav ustálený súdom prvého stupňa bez toho, aby vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné rozhodnutie, potom postupoval v rozpore s § 322 ods. 1 Tr. por., čím je daná existencia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Obvinený poukázal ďalej na to, že urobil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie o vine, ktoré má aj v rámci rozhodovacej praxe súdov za následok možnosť aplikácie § 39 ods. 1 Tr. zák. Poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov s tým, že odvolací súd rozhodol nesprávne, keď uviedol, že neexistovali také okolnosti prípadu a pomery páchatel'a, pre ktoré by bolo možné postupovať podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. a mimoriadne znížiť trest, pričom zmenil rozsah poľahčujúcich okolností na strane obvineného tak, že vynechal poľahčujúcu

okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., čo odvolací súd ani neodôvodnil.

Obvinený v dovolaní ďalej uviedol, že skutkový stav bol súdom prvého stupňa ustálený, avšak právne posúdenie skutkového stavu odvolacím súdom bolo nesprávne a túto nesprávnosť odvolací súd ešte znásobil svojim odsudzujúcim rozsudkom.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v rozpore s jeho kompetenciou v rámci odvolacieho konania zmenil skutkový stav ustálený súdom prvého stupňa, keď jeho skutkové zistenia znížil o poľahčujúcu okolnosť § 36 písm. n) Tr. zák. a odňal osobitné okolnosti prípadu, na ktoré je možné prihliadať ako na dôvody pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody, pričom v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Tdo/56/2013 „otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou“, zmena skutkového stavu o neurčenie existencie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. a odňatie osobitných okolností prípadu malo za následok postup v neprospech obžalovaného v rámci ukladania trestu.

V ďalšom poukázal tiež na skutočnosť, že súd prvého stupňa posúdil skutkový stav v tomto smere tak, že „v danom prípade nejde o klasický spôsob spáchania trestnej činnosti s veľkou brutalitou, ale predovšetkým o vyvolávanie zlej psychickej nálady najmä u detí obžalovaného a ktorého sa dopúšťal v afekte úzkosti a strachu vyvolanom dlhodobou partnerskou disharmóniou a chronickou konfliktnou situáciou rozvodového konania.“ Vzhľadom na okolnosť uvedenú súdom prvého stupňa, ako aj výpovede svedkov, viacero poľahčujúcich okolností, nesprávne odobratie poľahčujúcich okolností odvolacím súdom, ide o osobitné okolnosti prípadu a nesprávne právne posúdenie zisteného skutkového stavu a nesprávne použitie iných hmotnoprávných ustanovení odvolacím súdom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. obvinený odôvodnil tým, že prokurátor Okresnej prokuratúry Pezinok, ktorý zastupoval štát v trestnom konaní voči obvinenému, mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, resp. mal byť vylúčený zo súdneho konania vedeného proti obvinenému, a to z dôvodu, že poškodená I. A. pracovala na Okresnej prokuratúre Pezinok, kde nadobudla úzke vzťahy s personálom, vrátane úzkych vzťahov s prokurátormi a súvisiacich vzťahov s prokurátorom, ktorý sa zúčastňoval pojednávani pred súdom na strane obžaloby. Druhým dôvodom, pre ktorý možno mať pochybnosti o nezáujatosti prokurátora a jeho pomer k poškodenej, sú jeho úkony a vyjadrenia v konaní pred súdom, keď prokurátor v záverečnej reči, najprv výslovne pred súdom prvého stupňa ponechal uloženie trestu na rozhodnutí súdu a po jeho uložení v rámci rozsudku podal voči výške uloženého trestu odňatia slobody odvolanie.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k), písm. i), písm. c) Tr. por. obvinený odôvodnil poukazujúc na uplatňovanie zásady ne bis in idem s tým, že obvinený bol za skutok zo dňa 29. júla 2013 v správnom konaní uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a bola mu uložená pokuta vo výške 50,- Eur. Nesprávne právne posúdenie skutkového stavu, keď bol obvinený uznaný vinným v trestnom konaní, napriek skutočnosti, že za ten istý skutok bol už predtým uznaný vinným a potrestaný sankciou v zmysle ustanovení o priestupkoch, je v rozpore so zásadou trestného poriadku vymedzenou v § 2 ods. 8, v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, a súčasne, podľa dovolateľa, dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por., avšak aj tak závažné porušenie jeho práv, že to predstavuje aj dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. - porušenie práva na obhajobu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie a súčasne rozhodol o prepustení obvineného z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Pezinok tak, že sa plne pridržiava dôvodov svojho odvolania, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Pezinok. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. poukázal na skutočnosť, že osoba s iniciálami poškodenej na Okresnej prokuratúre Pezinok nikdy nepracovala a ide o tvrdenie dovolateľa, ktoré ničím nepodložil ani

nepreukázal. K ďalšiemu dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. prokurátor uviedol, že skutok, pre ktorý bol obvinený A. odsúdený, nebol predmetom iného trestného stíhania. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie odmietol pretože je zrejmé, že podmienky prípustnosti dovolania sú nedôvodné.

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril aj obvinený prostredníctvom svojho obhajcu s tým, že poukázal na strohosť vyjadrenia, ako aj na skutočnosť, že poškodená mala pracovať na prokuratúre, čo vyplýva zo znaleckého posudku č. 9/13, pričom meno poškodenej za slobodna - I. I., nebolo predmetom prieskumu okresnej prokurátorky. V ďalšom zotrval na dôvodoch svojho písomného dovolania.

Pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), avšak len pokiaľ ide o časť rozsudku - výrok o treste.

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným nie je dôvodné.

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že obvinený F. A. na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 5 Tr. por. vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku a súd jeho vyhlásenie prijal, následne postupoval primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Tr. por. a poučil obvineného, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Proti rozsudku okresného súdu nebol podaný riadny opravný prostriedok proti výroku o vine, prokurátor podal odvolanie proti výroku o treste.

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 generálny prokurátor proti ktorémukolvek výroku, obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Tr. por. oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Dovolanie obvineného formálne smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu druhého stupňa, ktorý na základe odvolania prokurátora zmenil výrok o treste napadnutého rozsudku v neprospech obvineného F. A., je nutné konštatovať, že obvinený ako dovolateľ v danom prípade môže podať dovolanie len proti výroku o treste.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. síce možno podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. aj proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený na základe prijatého vyhlásenia obvineného o vine, toto ustanovenie ale neurčuje okruh osôb, ktoré sú oprávnené tak urobiť. Pri riešení tejto otázky je preto nutné zohľadniť ďalšie ustanovenia Trestného poriadku upravujúce postup v konaní o dovolaní, najmä

ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., a § 372 ods. 1 Tr. por., z ktorých vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, t. j. iba vtedy, ak proti výroku, ktorý napáda dovolaním, podal riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté, resp. ak bol takýto výrok druhostupňovým súdom zmenený v jeho neprospech na podklade opravného prostriedku podaného prokurátorom alebo poškodeným.

Na základe uvedeného najvyšší súd uzatvára, že proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Tr. por.), môže podať dovolanie len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017).

Pokiaľ teda dovolateľ poukazuje na dôvody, týkajúce sa výroku o vine obvineného a spočívajúce v skutkových zisteniach, na ktoré poukazoval obvinený (či už týkajúce sa skutkového stavu, ako aj uplatňovania zásady ne bis in idem), tieto dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov nepreskúmal.

Je zrejmé, že obsahom a cieľom dovolania je dosiahnutie zmiernenia trestu tak, ako bol obvinenému uložený okresným súdom. Obvinený okolnosťami, týkajúcimi sa výroku o treste argumentuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., s tým, že odvolací súd neuplatnil dôvody pre mimoriadne zníženie trestu, a teda nebolo pri ukladaní trestu použité ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (rozhodnutie uverejnené pod č. 5 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011), podľa ktorého sa hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery uvedeným v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nemožno ustanovenie § 39 Trestného zákona podriaďiť pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré by zakladalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste.

Avšak ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák., v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, t. j. podľa trestnej sadzby uvedenej v § 208 ods. 2 Tr. zák., nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Iné dôvody, ktoré by odôvodňovali uplatnenie uvedeného dovolacieho dôvodu, neboli dovolacím súdom zistené.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. - v danom prípade vo vzťahu k rozhodovaniu o výroku o treste, na naplnenie tohto sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, čo sa v danom prípade nepreukázalo. Skutočnosť, že poškodená v minulosti mala pracovať na Okresnej prokuratúre Pezinok mala vyplývať zo znaleckého posudku, ktorý bol obsahom spisu, pričom táto skutočnosť bola známa dovolateľovi už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko obvinený skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní a ktoré dovolací súd mohol preskúmať, nenaplnil ani jeden z dovolacích dôvodov v zmysle ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.